

Aðgengi barna að íþróttum, tómstundastarfi og listkennslu

Vangaveltur með Velferðarvaktinni 16. janúar 2024

Ýmsar vangaveltur

Embætti landlæknis

- Er of mikið álag á börn og fjölskyldur þeirra vegna tómstundaiðkunar barna og ungmenna?
- Geta öll börn fundið eitthvað við sitt hæfi? (td samþætting íþróttagreina fyrir yngri börn)
- Kemur fjárhagsleg eða félagsleg staða í veg fyrir að börn taki þátt?
- Förum við eftir því hvað er börnum fyrir bestu? (Sjá td greinar 2, 3, 6, 12 og 31 í Barnasáttmála SP).
- Er tími fyrir frjálsan leik? Hver ræður yfir tíma barna?
- Er starfið samþætt til dæmis við skólastarf?
- Er nálgun okkar umhverfisvæn?
- Gleymum ekki forvarnargildi skipulagðs tómstundastarfs

Dæmi um greinar í Barnasáttmálanum

Embætti landlæknis

31

HVÍLD, LEIKUR,
MENNING OG
LISTIR

2

ÖLL BÖRN ERU JÖFN

6

LÍF OG ÞROSKI

3

ÞAÐ SEM BARNINU
ER FYRIR BESTU

12

VIRÐING FYRIR
SKOÐUNUM BARNA

Hvaða þætti erum við að tala um

Embætti landlæknis

Einstaklingar

- Álag og hæfileg ástundun
- Tími fyrir frjálsan leik
- Finna eitthvað við sitt hæfi
- Réttindi barna samanber
Barnasáttmála Sameinuðu
Þjóðanna

Fjölskyldan

- Álag á fjölskyldur, akstur,
þátttaka, ýmislegt auka
- Fjárhagsleg staða
- Félagsleg staða
- Hvað er börnum fyrir bestu
- Hver ráðstafar tíma barna

Samfélagið

- Áhersla á samkeppni
- Fjölbreytt eða einhæf
ástundun
- Áhersla á akademískt nám
- Heimanám barna
- Samþætting greina fyrir
yngri börn
- Samþætting skóla og
tómstunda
- Umhverfissjónarmið

Áskoranir felast líka í ólíkum kerfum

Embætti landlæknis

Framtíðin

Stefna um tómstunda- og félagsstarf barna og ungmenna til 2030

► Stefnan
► Innleiðing

Stefnumótun mennta- og menningarmálaráðuneytis í íþróttamálum

Menningarsókn

Aðgerðaáætlun til 2030

Stjórnarráð Íslands
Mennta- og menningarmálaráðuneytið

Stjórnarráð Íslands
Mennta- og menningarmálaráðuneytið

- Íþróttir teljast ekki með
Tómstunda- og félagsstarfi
- Listkennsla telst ekki til íþróttar
- Mismunandi stefnur

Fréttir Útvarp Sjónvarp

Hvað kosta tómstundir barna?

Kastjós skoðaði veruleika þeirra sem eiga börn í skipulögðu tómstundastarfi. Hvað kostar þetta og hverjir standa höllum fæti? Dæmi eru um að kostnaður við tómstundaíðkun geti numið milljón króna á ári hjá fimm manna fjölskyldu.

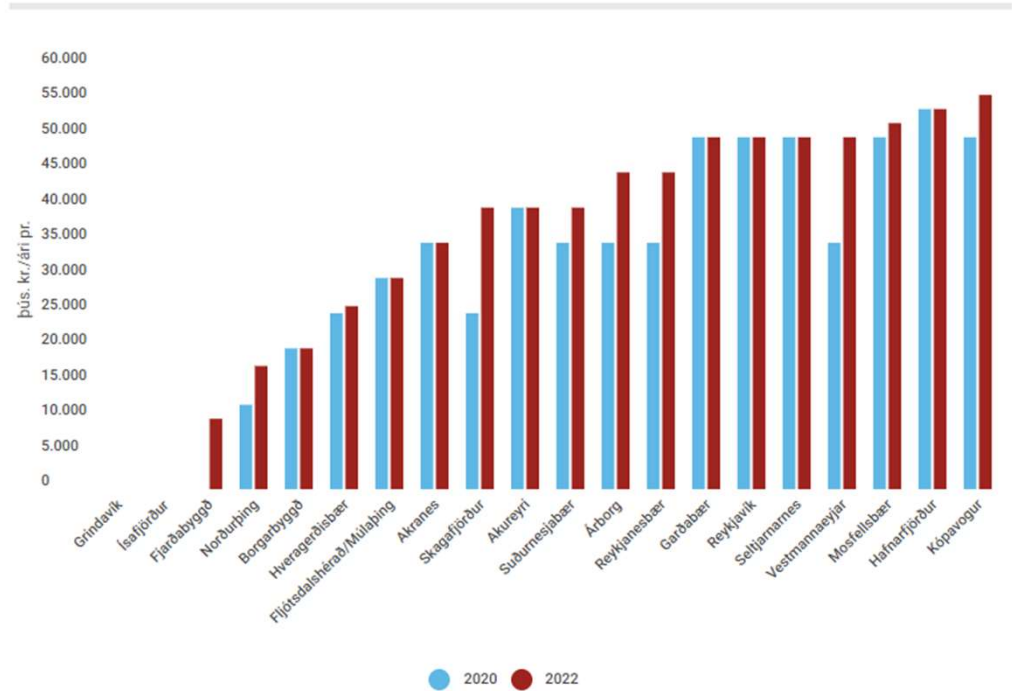
Ólinn Svani Ólafsson
7. september 2023 kl. 15:27, uppfært kl. 15:31

kv

Á Íslandi er mikið úrval íþróttar og tómstunda fyrir börn. Rannsóknir sýna að það sé gott fyrir börn að taka þátt í skipulögðu tómstundastarfi, hvort sem það er að æfa sund, fótbolta eða á píanó. En þetta kostar sitt.

Frístundastyrkir 2020-2022

Deila

Samstarf Ísafjarðarbæjar og HSV

Embætti landlæknis

ÍÞROTTASKÓLI 2023-24

Íþrottahúsið á Austurvegi

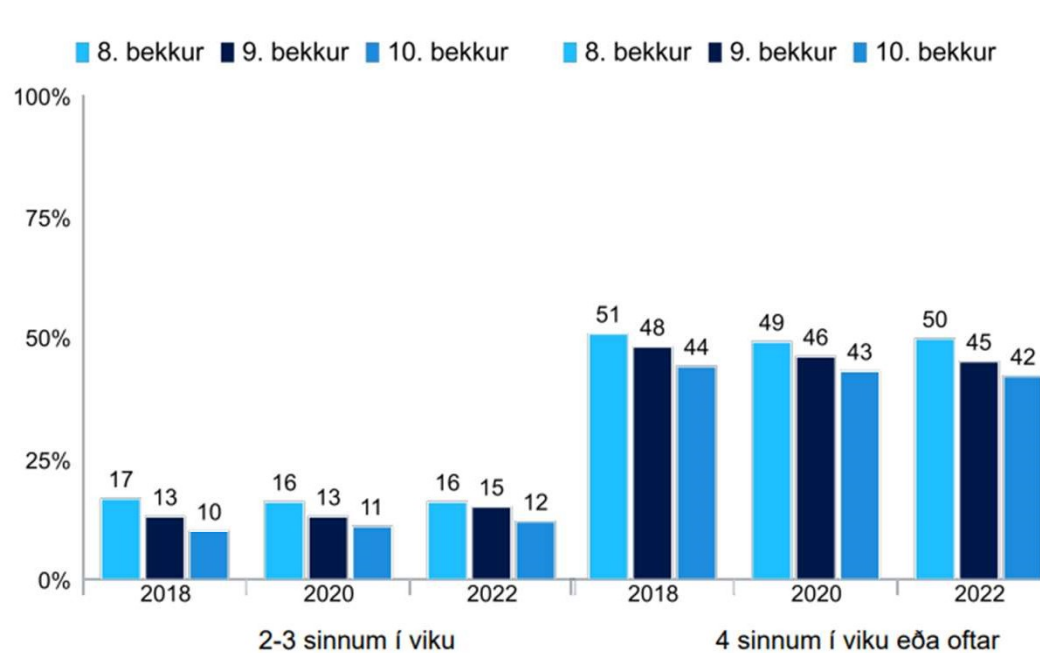
Tími	Mánudagur	Þriðjudagur	Miðvikudagur	Fimmtudagur	Föstudagur
11:40-12:20		Grunnþ. 3.-4. b allir	Grunnþ. 3.-4. b kk	Grunnþ. 3.-4. b kvk	
13:00-13:40	Grunnþ. 2. b kk	Boltaskóli 2. kk	Boltaskóli 1. kvk	Grunnþ. 1. b kvk	
13:40-14:20	Grunnþ. 2. b kvk	Boltaskóli 2. kvk	Boltaskóli 1. kk	Grunnþ. 1. b kk	Grunnþ. 1. b kk
14:30-15:10	Boltaskóli 1. KvK		Boltaskóli 2. kvk	Grunnþ. 2. b kk	Grunnþ. 1. b kvk
15:10-15:50	Boltaskóli 1. Kk		Boltaskóli 2. kk	Grunnþ. 2. b kvk	

Sundhöllin á Austurvegi

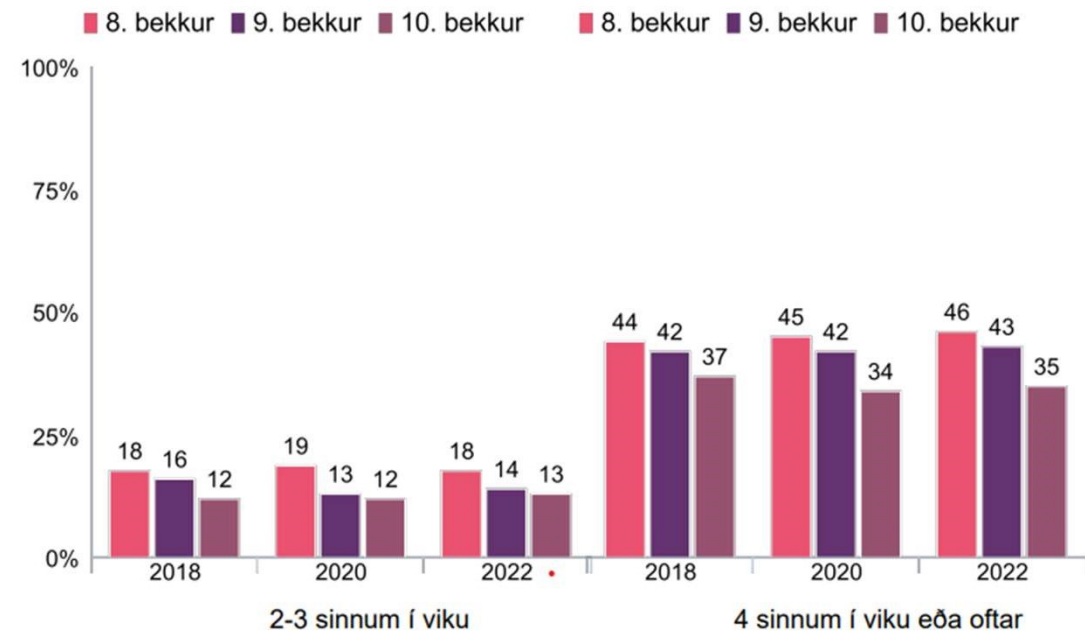
Tími	Mánudagur	Þriðjudagur	Miðvikudagur	Fimmtudagur	Föstudagur
11:40-12:20	3.-4. bekkur kk				
13:00-13:40					
13:50-14:30	2. bekkur kk	1. bekkur kvk	3.-4. bekkur kvk	2. bekkur kvk	
14:30-15:10		1. bekkur kk			

Úr niðurstöðum Rannsókna og greininga frá 2022

Mynd 18. Hlutfall stráka í 8., 9. og 10. bekk sem stunda íþróttir (æfa eða keppa) með íþróttafélagi 2 til 3 sinnum í viku og 4 sinnum eða oftar í viku, árin 2018 til 2022.

Mynd 19. Hlutfall stelpna í 8., 9. og 10. bekk sem stunda íþróttir (æfa eða keppa) með íþróttafélagi 2 til 3 sinnum í viku og 4 sinnum eða oftar í viku, árin 2018 til 2022.

Hvað getur Velferðarvaktin gert?

Embætti landlæknis

- Tekið umræðuna og óskað eftir að fulltrúar taki hana áfram í sitt bakland
- (Haldið málþing á vordögum)

Mögulegt málþing

Embætti landlæknis

- Vera með jákvæðan útgangspunkt, það er margt gott í gangi og forvarnargildi í skipulögðu tómstundastarfi
- Fjalla um líkamlegt og andlegt álag í íþróttum og ávinning af íþróttaiðkun
- Fjalla um samfélagsleg áhrif tómstundastarfs (bæði jákvæð áhrif og áskoranir)
- Samþætting skólastarfs við tímstundir
- Réttindi barna
- Tímstundastyrkir, kostir og gallar
- Þátttaka jaðarsettjra barna
- Íslensk verkefni (List fyrir alla, skólahljómsveitir?, samstarf Ísafjarðarbæjar við HSV um íþróttaskóla)
- Reynsla erlendis frá (td Alle med i Noregi og Kulturskolan í Svíþjóð, Art testers í Finnlandi)